

1 Timoti Pol m̄ij ned ak Timoti nop ñu k̄il t̄ikak

1 Timoti. Yad Pol. God D̄i Kom̄in̄ Yokep B̄i K̄ib c̄in̄ ak abe, Krais Jisas c̄in̄ n̄iñ d̄il gos sek m̄idobin̄ B̄i K̄ib ak abe, ap̄il mal ȳip ag ler, Krais Jisas m̄in̄im̄ tep dad ameb b̄i ne alap m̄idebin̄.
2 Timoti. Krais m̄in̄im̄ tep ak nep ag ñenek, Krais Jisas n̄iñ d̄ipan̄ ak me, nep ñiñ tep yad, agil n̄ipin̄. Bapi God, B̄i K̄ib c̄in̄ Krais Jisas, nep ȳim̄ig n̄iñil, d̄i tep ḡil, kod m̄id tep ger me, nak kapkap m̄id tep ḡin̄im̄in̄.

*M̄in̄im̄ tom n̄iñ d̄in̄imel rek l̄ip ak, k̄irop ag ñiñ
tep ḡin̄im̄in̄, agak*

3 Yad ned Masedonia Propins amn̄ig ḡil, nep taun k̄ib Epesas d̄i l̄il m̄in̄im̄ ag ñinek ak, m̄in̄i ak rek nep kauyan̄ agebin: nak Epesas s̄in̄jak m̄idil, bin b̄i God M̄in̄im̄ agobin̄ apal pen k̄iri m̄in̄im̄ esek agebal bin b̄i okok k̄irop mer agil, ag ñiñ tep ḡin̄im̄in̄. **4** M̄in̄im̄ kesim̄ esek ar d̄il agebal ak, “Ap̄is based c̄in̄ n̄ig ḡil n̄ig ḡil t̄ikel ow̄ip,” agebal ak, nak agek k̄irig ḡin̄imel. M̄in̄im̄ ar n̄ibak agil, pen pen nep agebal. M̄in̄im̄ esek ar n̄ibak bin b̄i okok k̄irop agel, God ne bin b̄i d̄i kom̄in̄ yokniñ geb m̄in̄im̄ tep ak ma n̄iñniñgal. N̄ib ak, k̄iri Krais m̄in̄im̄ tep ak n̄iñ d̄in̄imel rek ma l̄in̄igab. **5** Bin b̄i Jisas n̄iñ d̄ipal okok k̄iri pen pen m̄idmagil l̄in̄imel, agil, nep m̄in̄im̄ n̄ibaul agebin. M̄idmagil k̄iri nab adan̄, nag k̄ibin̄ ar ak

tep, nag kibin ar ak t̄mel, niñ̄ tep ḡil, nag kibin̄ tep ar n̄bak amenigal ak, kiri niñ̄id nep ai mam okok midmagil l̄nigal. Kiri niñ̄gil ai mam okok pen pen midmagil lenigal ak, kiri niñ̄id nep Krais minim̄ tep ak niñ̄ d̄l, ageb rek nep ḡipal, agil niñ̄nigabin. ⁶ Pen bin bi ognap Krais minim̄ tep ak ageb rek k̄rig ḡil, bi sakol̄ rek minim̄ yokop okok ag amil apil ḡipal. ⁷ C̄n God lo minim̄ ag ñeb bi midon, agil, kaun ma d̄l bin bi okok k̄rop ag ñibal ak pen kiri k̄ils ḡil minim̄ agobin wagin̄ n̄bak mideb me ak, agil, wagin̄ n̄bak tik dam ma n̄pal.

⁸ C̄n n̄pin, God lo minim̄ ne agak ak, minim̄ yipid ḡil, minim̄ tep yib mideb. Pen c̄n God lo minim̄ tep n̄bak d̄l, gos c̄n ke niñ̄il sain ḡil, abramek genigabin ak, tep mer. Ne agak rek nep ag ñenigabin ak, tep ginigab; mer ak, mer. ⁹ Pen c̄n n̄pin, God lo minim̄ bin bi gi tep ḡipal okok k̄rop ma ageb; bin bi lo minim̄ t̄b jupal okok k̄rop ageb. Bin bi God nop ma n̄pal okok abe, bin bi tap si tap t̄mel ḡipal okok abe, k̄rop ageb. Bin bi God nop ma sobok ḡipal okok abe, bin bi God nop minim̄ t̄mel apal okok abe, k̄rop ageb. Bin bi nonim̄ nap kiri ke ñag pak lipal okok abe, bin bi c̄ip ñapal okok abe, k̄rop ageb. ¹⁰ Bin si bi si ḡipal okok abe, bi kiri bin alap eip mer bi alap eip ḡil ḡipal okok abe, k̄rop ageb. Bin bi kiri bin bi ñi pai ognap si dad dapel, wög k̄rop ḡipal, bi okok abe, bin bi minim̄ esek apal okok abe, bin bi "God udin yirik niñ̄id agebin," agil, esek apal okok abe, k̄rop ageb. Bin bi Krais minim̄ tep ne ak t̄b jupal okok k̄rop ageb. ¹¹ Minim̄ tep n̄bak Krais minim̄ tep ne ak nep. Minim̄ tep n̄bak God

melik sek ak yip minim ag nit ajep bi ne alap ag lip.

Bi Kib Pol nop yimig niyak

¹² Yad Krais Jisas Bi Kib cin ak nop tep agebin. Yip, bi tep yad agil, dil, kiliç ne ak yip ntek, bi wog gep ne midebin. ¹³ Pen ned yad mid tep ma goligipin. Yad God nop ag juil, Krais Jisas bin bi ne okok krop git timel gil, bi timel, bi kal yib midoligipin. Pen God nop ma niyil, minim agak wagin ak ma niyil ginek ak me, yip yimig niyil dak. ¹⁴ Bi Kib yip yimig yib niyil, di tep gil, Krais Jisas niy dep won ak abe, bin bi okok midmagil lep won ak abe, midmagil yad nab adan yim lak.

¹⁵ Minim pis nep niy dep alap agnig gebin: Krais Jisas karip lim wagin aul owak ak, bin bi tap si tap timel gipal okok krop di komin yoknitowak. Bi tap si tap timel kib yib goligip ak yad nep. ¹⁶ Pen Krais Jisas yip mapin niyil, di komin yoknim, agil, agak, “Bi tap si tap timel yib goligip nibak nop di komin yoken, bin bi okok magilsek niyil agnigal, ‘Krais Jisas ne bi timel nibak nop di komin yokak rek, yip ak rek nep di komin yoknigab,’ agnigal,” agak. Nib ak, kiri Jisas nop niy del, ne krop komin per middep won ak ninigab. Ar nibak nep, yip mapin niyil di komin yokak. ¹⁷ Kiñ kib ne birarik ped okok midoligip, miñi mideb, kisen per per nep midenigab. Ne komin middep won ak nep mideb; kimeb won ak ma mideb. Bin bi nop udin ma nopal. Ne nep God nokim nep mideb. Bi Kib melik aknib ke sek nibak, yib ne per per nep agon ar amnañ. Nib aknib rek tep.

Pol Timoti nop mìnìm alap agak

¹⁸⁻¹⁹ Nī yad Timoti. Nep mìnìm alap agnìg gebin. Mìnìm agnìgain nībak, God ned bin bī ognap gos nīek, nak kisen tari tari gìnìgan ak aglak rek nep agnìgain. Mìnìm nībak dìl, Krais Jisas mìnìm tep ak kılıs gī nīn dìl, tap tari tep, tap tari tìmel, agīl nīn tep gīl, nag kibin̄ tep ar ak nep amīl, kijeki yakam ne okok eip kılıs gīl pen pen gìnìmin̄. Bin bī ognap nīg ma gīl, God kîrop gos tep nīb ak kîrig gīl, ap yap pakpal. ²⁰ Bī nak Aimenias eip Aleksada eip nīg girek agnek, “Nīg gīpir ak, cın eip jím nīl God nop sobok ma gīn. Kîrop bī omal kîrig gon, Seten pīs ak midil, mīker yib gek, God nop ag jupir ak kîrig gìnìmir rek līp,” agnek.

2

God nop sobok gep

¹ Mìnìm agnìg gebin ak nīg gīl mideb: cın bin bī okok magīlsekk gos nīnl̄, kîrop God nop sobok gīn; bin bī okok kîrop tap tari ma midonim̄, God nop ag nīnj̄; bin bī okok God kîrop gī nīl kod mid̄ tep gìnìm̄, agīl, sobok gīn; bin bī okok magīlsekk God nop tep agīn. ² God nop ag nīnj̄, kin̄ okok abe, gapman bī kib okok abe, kîrop magīlsekk kod mid̄ tep gìnìm̄. Nīg gek me, cın kapkap mid̄ tep gīl, God nop gos nīnl̄gīl̄, gīl̄ tep gīl̄ gīl̄ midonigabin̄. ³ Nīb aknīb rek ginīgabin̄ tep. God, Dī Komı̄n̄ Yokep Bī cın ak, nop ak rek nep tep ginīgab. ⁴ “Yad bin bī okok magīlsekk dī komı̄n̄ yoknīg gebin ak, kiri magīlsekk mìnìm tep

yad ak nij dıl, mınım tep mınım wagın ak nij
tep gìnìmel,” ag gos ak nijip.

⁵ Tari gìnig:

God nokım alap nep mideb.

Pen Bi nab nıb ak, ak rek nep nokım alap nep
mideb.

God pıs kıd mideb;

cın bin bi pıs kıd mıdobın.

Pen Bi nokım alap nep bin bi dı God eip jım
ñinimij rek lıp.

Bi nıbak Krais Jisas, ne ke bi yıb alap.

⁶ Tap si tap tımel bin bi okok magılsek gıpal okok,

Krais Jisas ne mab bak alan mıb goj ne ke dıl,
yur kıb dıl, kımlı, saj kıb cın nıbak pıs nep tauak.

Nıb ak, God ag lak ñin ak,

Krais Jisas gak nıbak bin bi nıñıl nıj dıñigal
okok,

ne kırop magılsek dı komıj yoknígab.

⁷ Ar nıbak nep, Krais Jisas yıp ag lek, yad Jisas
mınım tep dad ameb bi alap mıdıl, mınım tep
nıbak bin bi okok magılsek ag ñı tep gıl, Juda bin
bi mer okok kırop Krais Jisas mınım nıñid ak ag
ñı ajpin. Yıp wög ag lak nıbak, nıñid yıb agebin.

⁸ Bi okok, karıp lım magılsek okok, bi ognap
kırop mılık ma yapek, pen pen ma agıl, kapkap
jım ñıl nep mıdıl, per nep God ageb rek nep gıl,
nop ñınmagıl kılan gılıg gı sobok genımel ak, yıp
tep gìnigab.

⁹ Pen bin okok ak rek nep kapkap mıd tep
gìnìmel. Kımkas kırı ma malıknımel. Tap gol
dıl kıl tep gıpal okok, aka bis kıbap rek mani
kıb tauep okok, aka walıj mani kıb tauep okok
ma yımnımel. Bin tap tep mıb goj yımbal

okok, bin bî ognap cînop nîjel tep gañ, agîl, gîpal ak, God nop tep ma gîp. ¹⁰ Pen bin God nop nîj dîl sobok gîn, apal okok, kîri bin bî ognap okok kîrop dî tep gîl, wög ognap gî ñîl, kîrop gî tep gîl, gînîmel. Nîg gînîgal ak, God nop tep gînîgab.

¹¹ Bî okok God Mînîm ag ñenîmel ak, bin okok kapkap mîdîl, nîj tep gînîmel. ¹² Yad bin okok kîrop agebin, kîri God Mînîm bî okok kîrop ma ag ñînîgal; kîri bî okok kîrop ma kod mîdenîgal. Bî okok God Mînîm ag ñenîmel ak, bin okok kîri mînîm ognap ma agnîmel. ¹³ God Adam nop ned gî lîl, kîsen bin ne Ip nop gî lak. ¹⁴ God mab magîl mer agak ak, kîjeki mînîm esek agek Adam ma nînjak. Bine Ip kîjeki mînîm esek ak nîjîl gî tîmel gak. ¹⁵ Pen bin okok ñî pai tîk dapîl, kaun dîl, Krais Jisas nop nîj dîlîg gî, bin bî okok kîrop mîdmagîl lîlîg gî, Krais Jisas mînîm tep ne ageb rek nep gîlîg gî mîdenîgal ak, God kîrop dî komîj yoknîgab.

3

Bin bî Krais Jisas nîj dîpal okok kîrop kod mîdep bî okok

¹ Mînîm nîjîd yîb agnîg gebin. Bî ognap, Krais Jisas nop wög gîl, bin bî nop nîj dîpal okok kîrop kod mîdon, agîl, gos ak nîpal okok, gos tep yîb nîpal. ² Pen kîri bin bî Jisas nîj dîpal okok kîrop kod mîdep bî alap dîn, agnîgabîm ak, bî gî tep gîpal okok nep nîjîl dînîmîb. Bin kîri nokîm alap nep dîl, bî sain tep, gos nîj tep gîl, tap tîmel ma gîl, bin bî par okok nîb ag wasu dam karîp kîri eip nab adan dîl, bin bî Krais Jisas nîj dîpal

okok kîrop ag ñî tep gîl, gîpal bî okok nep nîñîl dînîmîb.

3 Pen bî ñîg wain koñai ñîbal okok, bî kal yîb jupal okok, bî mînîm pen pen apal okok, bî agon kîlnok kîbap mani mîdmagîl lîpal okok, kîrop nîñîl ma dînîmîb. Bî kapkap sain tîkîl, mîd tep gîpal bî okok nep nîñîl dînîmîb. **4** Bî bin ñî pai amîlgon kîri okok kîrop kod mîd tep gel, ñîtai kîri okok pen, bapi nîñîd agîl, agîl nîpal, bîtai okok rek nep nîñîl dînîmîb. **5** Pen bî bin ñîtai ne ke okok kod mîd tep ma gînîgab ak, ne titi gîl God bin bîtai ne okok kîrop kod mîd tep gînîgab?

6 Bî Krais Jisas nop kîsen nep nîñî dîpal okok nîñîl ma dînîmîb. Bî Krais Jisas nop kîsen nep nîñî dîp ak, bî kîb mîdebin, agîl, yap pakek, God nop mînîm kîb agîl, ag ke okok yoknîmîñ rek lîp. Kîjeki bîrarîk nep, yad bî kîb mîdebin, agîl, God nop kîrîg gek, God pen nop ag yokak rek ak, nop ak rek nep gînîgab. **7** Bî dînîgabîm nîb ak, bin bî Krais mînîm tep ak ma nîñî dîpal okok nîñîl, bîtai ak bîtai tep, agîl gos nîpal, bîtai nîbak rek nep nîñîl dînîmîb. Mer ak, bin bî Krais Jisas nop ma nîñî dîpal okok bîtai nîbak nop ag jueel, kîjeki gon nop dînîmîñ rek lîp.

8 Pen nîbi bîtai kod mîdep nop wög gîtai ñeb bîtai ognap dîn, agnîgabîm ak, nîñîtai tep gîl dînîmîb. Bin bîtai okok, bîtai ak bîtai tep, agîl gos nîpal bîtai nîbak nep nîñîl dînîmîb. Kîri mînîm nîñîd nep agîl, mînîm tom ma agîl, ñîg wain koñai ma ñîbîl, kîbap kîlnok mani tap lîp gîtai ma dîl, gîpal bîtai okok rek nep nîñîl dînîmîb. **9** God Mînîm ak magîlsekk mînîm nîñîd nep agîl, kîlîs gîtai nîñîtai dîl, mîd tep gîpal bîtai okok nep nîñîl dînîmîb. **10** Nîb ak, ned

wög s̄ikol ognap k̄rop ag lem, k̄ri ḡi tep genigal ak n̄iñil agem, b̄i kodep b̄i ak nop wög ḡi ñeb b̄i m̄idenimel.

¹¹ Pen b̄i kodep nop wög ḡi ñeb bin ognap d̄in, agnigabim ak, ak rek nep n̄iñ tep ḡil d̄inimib. Bin n̄ib okok ak rek nep bin tep nep m̄idenimel. Bin b̄i okok, bin ak bin tep, agil gos n̄ipal, bin n̄ibak rek nep n̄iñil d̄inimib. Bin b̄i ognap k̄rop ma ag juil, bin kapkap sain t̄ikil, ñig wain koñai ma ñibil, minim esek ma agil, tap ognap si ma d̄il, per gos n̄iñ tep ḡi m̄idenigab, bin n̄ibak rek nep n̄iñil d̄inimib. ¹² Pen b̄i kodep nop wög ḡi ñeb b̄i okok, bin k̄ri nokim alap nep d̄il, bine ñi pai amilgon k̄ri okok k̄rop kod mid tep ḡipal b̄i okok nep n̄iñil d̄inimib. ¹³ Wög ḡi ñeb bin b̄i okok wög k̄ri ḡi tep genigal ak, bin b̄i Jisas n̄iñ d̄ipal nab s̄injak yib tep d̄il, Krais Jisas nop n̄iñ d̄i k̄ilis ḡi m̄idenigal.

¹⁴ Yad nep kasek n̄inigain, agil, nep mij aul nu k̄il t̄ikebin. ¹⁵ Pen kasek ma nenim ak, nak mij aul di n̄iñil, cin God bin b̄i ne, bin b̄i God per komiñ middeb ak nop n̄iñ d̄il cöc ne midobin okok, cin titi ḡil ḡi tep ḡinigabin ak, n̄iñnigan. Cin God bin b̄i ne okok, j̄im ñil karip sap k̄ilis yib rek midon me, minim n̄iñid ne ak k̄ir ḡinimiq rek ma l̄ip.

¹⁶ N̄iñid nep, God minim ne ageb ak minim n̄iñid yib ageb:

Krais Jisas b̄i mitb goñ lek, bin b̄i nop misen n̄iñlak.

God Kaun, Jisas ḡi tep yib nep ḡip, agak.
Ejol seb kab ar alan s̄injak nop n̄iñlak.

Bin b̄i karip lim t̄igoñ t̄igoñ ajil,
minim tep ne bin b̄i okok k̄rop ag ñilak.

Bin bì karip lìm ke ke okok nop nìñ dìlak.
 Nap ne nop dì melik tep aknìb ke sek
 seb kab ar alan sìñak dad amnak.

4

*God minim tep ag ñobin, apal ak pen minim
 esek nep ag ñebal*

¹ God Kaun mìsen agìl agìp, “Ñìn kìsen bin bì ognap Krais Jisas minim tep nìñ dìpal ak kìrig git, kìjeki minim tom nìbak nìñjìl, kìjeki kìyob ñìlik yakam ne okok minim tom ag ñìbal ak nìñ dìl, ar nìbak nep kìsen gìnigal,” agìp. ² Bin bì kìjeki minim esek ag ñìbal okok, kìri nag ar ak tep, nag ar ak tìmel, agìl gos ma nìpal. Gos tìmid won kìri ak, ak tep, ak tìmel, apkop, pen gos tìmid won kìri ak ain mìlanj rek dagìl yìnek pìs nep kìr git. Kìri minim esek nep ag ñìbal. ³ Bin bì nìb okok minim esek agìl apal, bì okok bin ma dìñìmel, bin okok bì ma dìñìmel, apal. Kìri apal, tap magìl nìb okok tap ñìñeb pen tap magìl nìb okok tap ma ñìñeb asìk mosìk gìnìmel, apal. Pen God ne tap magìl git lìl, bin bì yìp nìñ dìl minim nìñid yad nìñ dìpal okok, kìri tap magìl okok magìlsekk tep agìl ñìñigal, agìl, git lak. ⁴ God tap git lak okok magìlsekk tep nep git lak. God tap magìlsekk tep git lak mìdeb okok me, cìn bin bì tap alap asìk mosìk ma gìnigabin. Tap tep git lak mìdeb okok, magìlsekk tep, agìl, dì ñìñigabin. ⁵ Tari gìnìg: God nop sobok git, tep git, agenigabin ak, God minim ne ageb rek, tap magìl nìb okok magìlsekk ke komiñ tep rek nep mìdenigab.

Bin bì okok kìrop ag ñì tep gìnìmin

6 MİNİM agebin aul, nanai namam ognap okok kîrop ag ñīt tep genîgan ak, nak Krais Jisas wög gī ñeb bī tep mîdenîgan. Nak ned ñīt sîkol mîdil, Krais Jisas mînîm tep ne nep ag ñîlak ak nīn tep gīl, ageb rek nep kîsen gīl, gī damîl, mîñi ak rek nep mînîm tep ak nīñil kîsen gīpan. **7** Pen kesîm yokop okok ag amîl apîl gīpal okok ma nīñnîmîn. Nak kîlis gīl, God nop tep gīnîgab ar ak nep gī mîdenîmîn. **8** Bin bī ognap kîlis gīl eksais gīpal okok, mîb gonj kîri kîlis gīnîgab. Pen nak kîlis gīl God Mînîm ageb rek nep genîgan ak, kîlis ke dînîgan. God nop tep gīnîgab ar ak nep genîgan ak, karîp lîm ar wagîn aul mîdenîgan nīn aul abe, karîp lîm ar alan sjâk mîdenîgan nīn ak abe, mîd tep gīnîgan. **9** Mînîm agnîg gebin nîb aul, mînîm nīñid yîb, agîl, pîs nep nīn dînîmîn. **10** God per komîn mîdeb ak nīn dîpîn ak me, gos sek mîdobîn. Krais Jisas ne bin bī okok magîlsek dî komîn yoknîgain, agîl, kîmak. Bin bī Krais Jisas nīg gak ak nīn denîgal okok, God per komîn mîdeb ak kîrop magîlsek pîs nep dî komîn yoknîgab. Cîn gos ar nokîm nîbak nep nīñil, wög kîlis gī mîdobîn.

11 Mînîm agebin aul, nak bin bī okok kîrop ag ñek nīñnîmel. **12** Bin bī ognap, nep bī praj, agîl, mînîm agnîgan ak ma nīñnîmel rek lîp ak, nak nīn tep gīnîmîn. Pen nak gī tep gīlig gī nep gek amek, bin bī Krais Jisas nop nīn dîpal okok, nak mînîm tep ageban rek, nak gī tep geban rek, nak bin bī mîdmagîl lîpan rek, nak Krais Jisas nop nīn dî wös gīpan rek, nak mîñ kîbiñ tep ar ak nep ameban rek nīñil, kîri ke ak rek nep gīnîgal.

13 Yad nīñigain ak pen yîp kod mîdeban nīn

aul, bin b̄i okok k̄rop God M̄in̄im ak ud̄in l̄i aglig
ḡi, m̄in̄im waḡin ak ag ñ̄il̄ig ḡi, ḡi m̄iden̄im̄in.

¹⁴ Pen ned okok bin b̄i Krais Jisas n̄iñ d̄ipal
k̄rop b̄i kod m̄idep b̄i okok, ñ̄inmaḡil k̄iri d̄
nab̄ic ar nep ak l̄il, God k̄rop gos ñek, nak kisen
tari tari rek ḡin̄igan m̄in̄im ak agel, God nep tap
tep ke ñak ak saköl ma ḡin̄im̄in. ¹⁵ Tap agesin aul,
nak gos ar nok̄im nep n̄iñil, k̄il̄is ȳib ḡin̄im̄in.
N̄ig gen̄igan ak, nak Krais Jisas kan̄ib tep ne ak
k̄il̄is ḡil, p̄ig ḡi r̄ik̄id ag ameban ak, bin b̄i okok
maḡilsek n̄iñn̄igal. ¹⁶ Nak n̄iñ tep ḡil, God M̄in̄im
ageb rek nep ḡiliç ḡi m̄iden̄im̄in. N̄iñ tep ḡil, God
M̄in̄im ageb rek nep gos n̄iñlig ḡi m̄iden̄im̄in.
N̄ig ḡil k̄il̄is ḡi dam dam ḡi m̄iden̄igan ak, nak ke
abe, bin b̄i m̄in̄im nep n̄iñn̄igal okok abe, k̄rop
d̄i kom̄iñ yokn̄igan.

5

Krais bin b̄i ne okok k̄rop kod mid tep ḡin̄im̄in

¹ B̄i nap s̄ikop ognap k̄rop ma ag ḡin̄im̄in; nap
nak ke ag ñ̄iñ tep ḡipan rek ak, k̄rop ak rek nep
ag ñ̄in̄im̄in. B̄i praj okok, namam nak ke ḡi tep
ḡipan rek ak, k̄rop ak rek nep ḡin̄im̄in. ² Bin
non̄im okok, nan̄im s̄ikop nak ke ḡi tep ḡipan
rek ak, k̄rop ak rek nep ḡin̄im̄in. Bin praj okok,
nanai nak ke ḡi tep ḡipan rek ak, k̄rop ak rek nep
ḡin̄im̄in. Nak gos tep ar ak nep n̄iñil, gos t̄imel
ognap ma n̄iñn̄im̄in.

Bin kañıl

³ Bin kañıl ñ̄i pai k̄iri ma m̄ideb okok k̄rop kod
mid tep ḡin̄im̄in. ⁴ Pen bin kañıl ñ̄i pai k̄iri ognap
m̄iden̄imel, k̄rop agen̄im̄in, Krais Jisas nop n̄iñ

dipal rek, nips nonim sikop ned krop tap magil noligipal rek, minni krop pen tap magil nil kod mid tep ginimel. Nig genigal ak me, God nop tep ginigab.

⁵ Bin kanjil ke ausek yib mideb ak, ne God nokim yip kod midenigab, agil, pib nab kislim eyan God nop sobok gilig gi nep mideb. ⁶ Pen bin kanjil yin pin gi ajpal okok, komin midobin, agil nopal ak pen kimeb rek midebal. ⁷ Minim agebin nibaul, bin bi okok krop ag ni teq giniminin niyil bin kanjil abe ni pai sikop kiri okok abe minim nimau niyil kisen gel, krop minim alap ma midenigab.

⁸ Pen bin bi an, bin bi ne ke yib okok, nips nonim sikop ne ke okok, di tep gi tap niyeb nil ma ginigab ak, ne Krais minim tep ne ak kiring giq nig ginigab. Bin bi Krais nop ma niy dipal okok, timel yib git nibak rek ma gipal.

⁹ Pen bin kanjil ognap agil, "Yib cin ak bin kanjil okok eip nu kil tikil cinop abe tap niyeb tap okok niyimib," agenimel, niy rep gi yib krop dinimib. Bin milep mi aknib niy juil omal nokim (60) yinak, bi nokim alap nep dek kimag, bin kanjil okok nep dinimib. ¹⁰ Bin kanjil bin bi ognap niyel tep giniminin bin kanjil ak nep dinimib. Bin miy tep ar ak nep gi, ni pai sikol kod mid tep giq timid ukek mid tep gipal okok, bin bi okok niy apel di tep gi tap magil nil, bin bi Krais nop niy dipal okok krop wog ognap gi nil, bin bi koslam midil gos par li midebal okok krop di tep giq, bin kanjil ak nep dinimib. ¹¹ Bin kanjil milep ma lipal ognap, yib krop ma dinimib. Krais nop cig

gİNİGABİN agnİgal ak pen mİd damıl, mİdmagİl kİri pİls gek, bİ kİsen nİb dİl nop cİg gİN, agİl, Krais nop kİRİ gİl bİ kİsen nİb dİNİgal. ¹² MİNİM kİri ke ned aglak ak tİb junİgal ak, God nİNek tİmel gek, mİNİM mİDENİGAB. ¹³ Pen bin kanjİl mİlep ma lİpal okok, kİri wÖG yİb ma gİl, yokop karİp karİp gİ ajlıg gİ, bin bİ ognap ag julıg gİ, mİNİM tom ma agep okok aglıg gİ, nİb gİpal nİb gİpal aglıg gİ, gİ mİDEBAL. ¹⁴ Bin kanjİl kİri bİ kİsen nİb dİl, nİ pai tİkİl, karİp kİri ke wÖG gİl, mİd tep gİNİgal ak tep. Mİd tep gİNİgal ak, bin bİ God nop mİLK yapek nİpal okok, cİnop ag junİmel rek ma lİNİGAB. ¹⁵ Pen bin kanjİl ognap Krais Jisas nop kİRİ gİl bİr Seten nop kİsen gİpal.

¹⁶ Bin Krais Jisas nop nİN dİpal okok, bin kanjİl yakam kİri ke alap mİDONİMİN, kİri ke kod mİDENİMEL. Bin bİ Krais nop nİN dİpal okok jİM nİl, bin kanjİl ke ausek yİb mİDEBAL okok nep kod mİDENİgal. Mer ak, bin kanjİl konjAI mİDEL, koslam yİb kod mİDENİgal.

*Bin bİ Krais nİN dİpal okok kİrop bİ kod mİDEP
bİ okok*

¹⁷ Bİ kİri bin bİ Krais Jisas nİN dİpal okok kİrop kod mİd tep gİpal okok, bin bİ Krais nİN dİpal okok, bİ nİb okok rek kİrop dİ tep gİl pe tep nİNİMEL. Bİ kİLİS gİl Krais mİNİM tep ak ag nİ ajpal okok abe, bİ kİLİS gİl Krais mİNİM tep ak bin bİ ne kİrop ag nİbal okok abe, bİ nİb okok rek kİrop dİ tep gİl pe tep nİNİMEL.

¹⁸ God MİNİM nÜ kİL tİKİL aglak, “Tap wid magİl tau cİb jakel, magİl okok ke lİl, cög okok ke lİl gañ, agİl, kaj kau poñİd damıl, wid magİl ognap

ñiŋnígal, agıl, meg miŋan kırop nag li rıbık ma gìnımıt; wög gıpal rek ak, ognap ñiŋníg, ñiŋnímel,” aglak. Pen miňim alap aglak, “Bı wög gıpal okok, kırop pe ñeb,” aglak. ¹⁹ Bı nokım alap nep apıl agnígab, “Bin bı Krais niŋ dıpal kırop bı kod mıdep bı ak, niň gıl niň gıl gıtımel gıp,” agenímın ak, ma niŋnímın. Bin bı omal aka bin bı omal nokım rek niŋıl, apıl agenímel ak, niŋíd apal rek lıp, agıl, niŋnímın. ²⁰ Bin bı Krais niŋ dıpal kırop bı kod mıdep bı ak, tap si tap tımel gıp ak ma kırıg gìnigab ak, Krais bin bı am mogım gìnigal ñin ak, magısek niŋ mıdel niŋlıg gıt, nop ag gìnímın. Niŋ genígan ak, bin bı ognap niŋel, ne kaun dıl, kisen niň ma gìnigab.

²¹ Bı yad okok gıtımel ma gıpal, bı niňbi okok nep gıtımel gıpal, agıl, gos ak ma niŋnímın. Miňim wagın mıdonímın ak, niŋ tep gıl nep agnímın. Nep miňim niňbaul yokop ma agebin; God, Krais Jisas, ejol ne ag lak okok niŋ mıdel niŋlıg gıt agebin.

²² Pen Krais bin bı kırop kod mıdep bı okok, kasek ñinmagıl nak nabıc kırop ar ak lıl, wög niňbak ma ag lınímın. Bin bı ognap tap si tap tımel genímel ak, nak eip ma gìnímın. Nak bı asıŋ ma mıdeb rek nep mıdenímın. ²³ Pen nep tap per per gıl, yıpıl suıp ak, nak miňi niŋ nep ma niŋnímın, niŋ wain sıkol sıkol ognap sek niŋnímın.

²⁴ Bin bı tap si tap tımel gıpal ak, ognap mısen gel, kasek nep niŋıl miňim ag gìnigabın. Pen bin bı ognap tap si tımel kapkap we gıl gel, kasek ma niŋnígabın. Kisen niŋnígabın. Mer ak, God miňim kıb agnígab ñin ak nep mısen lınígab.

25 Pen nıb aknıb rek nep, bin bı kırı bin bı ognap kırop gıt tep genıgal ak, ognap mısen mıdekl, kasek nep nıñnígabın. Pen kasek ma nıñnígabın ak, we gıl mıdonımın rek ma lıp.

6

Bin bı mıñ wög gep okok

1 Krais bin bı ne ognap kırı mıñ wög gep bin bı mıdebal okok, bı kıb kırop tau dolak okok dı tep gınımel. Nıg genıgal, bin bı ognap nıñıl, God nop ag juıl, Krais Jisas mınim tep ag nıbın ak ag juıl, ma gınıgal. **2** Pen bin bı Krais nop nıñ dıpal okok, bı Krais nop nıñ dıpal ognap kırop mıñ wög gıt nılıg gıt, gos tımel nıñıl, Krais bin bı mam cın ke okok tari gınıg kırop mıñ wög gobın, agıl, ma agnımel. Mam tep cın Krais nop nıñ dıpal okok kırop wög gıt ñobın, agıl, wög kırop ak gıt tep yıb gınımel. Mınim ñu kıl tıkebin aul bin bı okok kırop ag ñı tep gek nıñnímel.

Tap konjai dın, agıl, gos ak nıpal

3 Bin bı ognap, Bı Kıb cın Jisas Krais ne mınim tep agak ak abe, mınim tep ne per ag nıbın ak abe kırıg gıl, mınim ke ognap ag nıñıgal okok, **4** cın nep bin bı kıb mıdobın, agıl, saköl ñagıl gos ma mıdekl, nıg gıpal. Nıb ak, kırı bin bı ognap kırop gos tımel nıñıl, mınim magıl ar ak nep pen pen ag amıl apıl gıl, bin bı ognap nıñel mılık yapek, kal juıl, mınim tımel agıl, gos tımel nıpal. **5** Kırı Jisas mınim nıñıd ne ak kırıg gıl, God kanıb amnıgabın ak kıbap kılnoch mani tap okok dınígabın, agıl, gos tımel nep nıñıl, per per nep mınim pen pen apal.

6 Pen cın Krais Jisas nıñ dıl, tap cın bir mideb ak mıñ mıñ gìnigabin ak, cın tap tep yıb alap dıl, mıd tep yıb gìnigabin. **7** Ami sıkop cınop tık dolak nıñ ak, tap ognap sek ugai ma donok. Pen kımniğabin nıñ ak, ak rek nep tap ognap sek dıl ma amniğabin. **8** Nıb ak, tap nıñeb ognap, walij cın ognap mıdonımın, tap cın rek sıkol me ak, agın. **9** Pen bin bı tap konjai dın, agıl gos nıpal okok, saköl nagek, gos nokım nıbak kırop lıp git dı amek, kımın tap nıñníg apel, gon dek, dai yur kıb dıpal ak rek kırop gìnigab. Kırop pıs nep git timel gìnigab. **10** Bin bı agon kılnoch kıbap mani tap okok mıdmagıl lıpal okok, tap si tap timel ar ke ke konjai nep gitpal. Ognap gos nıbak nıñıl, God nop gos ak kırıg git, mıd tep ma git, kırop ke mapın timel yıb gìnigab.

God tap nınmagıl ar nep li ñak ak, dı tep gìnimın

11 Timoti. Nak God bı ne mideban ak me, tap timel tap esek agesin aul magılseki bıl git, git tep git, God ageb rek nep git, Krais Jisas nıñ dıl, bin bı okok mıdmagıl lıl, kılıs git git damıl, bı kapkap sain tıkkı, git mıdenımın. **12** Nak Jisas nıñ dıpan rek, nıñ ognap mıker apek, koslam mıdenıgan, pen nak kılıs git, Krais mınım tep ak kısen gìnimın. Bin bı konjai nıñ mıdel nıñlıg git, yad Krais Jisas nop nıñ dıpin, agnak nıñ nıbak, ne komıñ per mıdep won ak nep ñak. Komıñ per mıdep won nıbak dı wös gìnimın.

13 God tap okok magılseki komıñ won ñeb ak abe, Krais Jisas Podias Pailot nop mınım yıpid git agak ak abe, kırı nıñ mıdel nıñlıg git, nep kılıs

gıl agebin, ¹⁴ mİNİM nep agebin aul magİLsek nİŋ
tep gıl, kisen gıl, gİ tep gıl gek amek, Bi KİB cİN
Jisas Krais adİK gİ onİgab. Nak nİg genİgan, bin
bi ognap nİŋİL nep ag junİmel rek ma lİNİgab.
¹⁵ Jisas adİK gİ onİgab nİn nİbak, God ne ke ag lak.
Nİn ag lak nİn nİbak nep Jisas ne kauyaŋ adİK gİ
onİgab. God Bi tep ke yİb. Ne nokİm nep tap okok
magİLsek kod mİdeb. Ne kiŋ okok magİLsek Kiŋ
kİri mİdeb. Ne bi kİb okok magİLsek Bi Kİb kİri
mİdeb. ¹⁶ Pen ne nokİm nep kİmnİmİŋ rek ma
lİp; ne per per nep mİdenİgab. Melİk tep ne ak ke
yİb mİdeb. Bin bi ognap nop udİn ma nİpal yİb;
bin bi ognap nop udİn nİŋnİmel rek ma lİp. Bin
bi alap ne mİdeb maŋ sİŋak amnİmel rek ma lİp.
Ne God Bi kİlİs yİb aknİb ke ak, bin bi magİLsek
nİŋİL, yİb ne ak per per nep agel ar amnaŋ. Nİb
aknİb rek tep.

¹⁷ Bin bi agon kİlnok kİbap mani tap konai
mİdeb okok kİrop agenİmİn, cİN nep bin bi ke yİb
mİdobİn, agİl, tap kasek kİrİg gİnİgab okok gos
ma nİŋnİmel; God cİNop bin bi kod mİdİl, mİd
tep gİnİgal, agİl, tap tep tep konai nep cİNop per
nİb ak nep dİl, gos sek mİdojİn. ¹⁸ Nİb ak, kİrop
agenİmİn, tap konai mİdeb rek, bin bi okok dİ
tep gıl, kİrop yİmİg nİŋİL, tap kİri ognap kİrop
abramek nİnİmel. Kİri bin bi ognap kİrop gİ
tep gıl, gİ dad amel dad amel, kİrop masos ma
gİnİmİŋ. ¹⁹ Nİb aknİb rek genİgal ak, kİri tap
tep yİb kİri alap mİdenİgab God karİp lİm ne
seb kab ar alan sİŋak, nİŋİL kİri amİl komİŋ per
mİdep won ak pİs nep dİl, per nep per nep komİŋ
mİdenİgal. Komİŋ mİdep magİL nİbak, komİŋ

magıl nıñıd yıb.

20 Timoti. God tap ñinmagıl ar nep ñı lak ak, dı
tep gınımın. God nop gos ma nıñıl mıñım esek
mıñım yokop per per ag amił apıl gıpal okok abe,
mıñım saköl ñagek pen pen apal okok abe, ma
dınımın. **21** Bin bı ognap, mıñım esek kırı nıbak
dıl, mıñı God Mıñım yıpıd gıl nıpın, ağıl, ke tam
ak amił, Jisas mıñım tep ne nıñ dılak ak pıs nep
kırıg gıpal.

God nep mapın nıñıl, kod mıdenımın.

MINIM KOMIN

**The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996